

„Ja nimi?“

Naispolitseiniku nägu oli igas mõttes külm. Tema põsed olid ketendavad ja punased ning paks kollane jope niiske uduvihmast, mis oli nagu maa suunas liikuv pilv. Ta vaatas mind vaevu varjatud põlgusega, nagu oleksin mina süüdi kehvast ilmas ja ka selles, et tema peab sellise ilmaga rabas seisma.

„Doktor David Hunter. Peainspektor Simms ootab mind.“

Naine vaatas vastumeelselt oma kirjaplokki ja tõstis siis raadiosaatja üles. „Siin on keegi vanemuurija juurde. Härra David Hunter.“

„Doktor,“ parandasin ma teda.

Ta heitis mulle pilgu, mis ütles, et tal on sellest kama. Raadiosaatja krabises ja hääli ütles midagi arusaamatut. Igatahes ei parandanud see naise tuju. Ta heitis mulle veel ühe morni pilgu ja andis märku edasi liikuda.

„Otse edasi, sinna, kus teised autod seisavad,“ ütles ta tuimalt.

„Ja tänan teid,“ pomisesin ma edasi sõites.

Muu maailm oli autoakna taga uduvihma varjus. Vihm oli kohatine ja etteaimamatu, kadudes siin-seal, tuues nähtavale halli märja raba ja mähkis auto järgmisel hetkel taas valge loori sisse. Veidi eemal oli suhteliselt lamedale maalapile tekitatud patrullautode parkla. Üks politseinik viipas mind sinnapoole sõitma ning Citroën loksus ja rappus üle konarliku pinna, kui ma vaba koha poole liikusin.

Lülitasin mootori välja ja sirutasin ennast. Sõit oli olnud pikk ja ma polnud peatusi teinud. Ootusärevus ja uudishimu olid saanud võitu tahtmisest korra kinni pidada. Simms polnud telefonis midagi täpsemalt selgitanud, ainult seda, et Dartmoorist leiti haud ja ta tahab, et ma tuleksin surnukeha väljakaevamise ajaks sinna. See oli tundunud rutiinne juhtum, selline, mille puhul mind mitu korda aastas välja kutsuti. Aga viimase aasta jooksul olid sõnad „mõrv“ ja „Dartmoor“ olnud sünonüümiks ühele mehele.

Jerome Monk.

Monk oli sarimõrvar ja vägistaja, kes oli üles tunnistanud nelja noore naise tapmise. Kolm neist olid alles lapseohtu ja nende surnukehasid polnud leitud. Kui selles hauas on üks neist, siis võisid ka teised läheduses olla. See oleks üks viimase kümnendi suuremaid surnukehade väljakaevamise ja tuvastamise operatsioone.

Ja ma tahtsin selles kindlasti osaleda.

„Kõik arvasid, et ta mattis oma ohvrid sinna,“ olin ma öelnud oma abikaasale Karale hommikul köögis end valmis sättides. Olime elanud rohkem kui aasta viktoriaanlikus häärberis Londoni edelaosas, aga ta pidi ikka veel mulle ütlema, kus miski asub. „Dartmoor on suur ala, aga sinna ei saa olla maetud palju surnukehasid.“

„David,“ ütles Kara, vaadates sinnapoole, kus Alice hommikust sõi. Ma krimpsutasin nägu ja ütlesin hääletult „vabandust.“ Tavaliselt ma meie viieaastase tütre kuuldes oma töö võikaid üksikasju ei maininud, aga seekord olin väga elevil.

„Mis asjad on ohv-rid?“ küsis Alice, kibrutas keskendunult kulmu ja tõstis suu juurde vaarikajogurtist tilkkuva lusika. See oli hetkel tema lemmiktoit, kuna ta otsustas hiljuti, et on hommikusöögihelveste jaoks liiga suur.

„See on lihtsalt issi töö,“ vastasin ma, lootes, et ta jätab selle sinnapaika. Tal on vanemaks saades küllalt aega elu süngemat poolt tundma õppida.

„Miks nad maetud on? Kas nad on surnud?“

„Söö nüüd toit lõpuni, kullake,“ ütles Kara talle. „Issi peab varsti minema hakkama ja me ei taha kooli hiljaks jääda.“

„Millal sa tagasi tuled?“ küsis Alice minult.

„Varsti. Olen kodus enne, kui arugi saad.“ Ma kummardusin ja võtsin ta sülle. Tema väike keha oli soe ja totralt kerge, ometi hämmastas mind iga kord see, kui raske ta oli võrreldes beebiga, kes ta oli olnud justkui mõni minut tagasi. *Kas nad kasvavad alati nii kiiresti?* „Kas sa oled hea laps, kuni ma ära olen?“

„Ma olen alati hea laps,“ teatas Alice nõrdinult. Tal oli lusikas ikka käes ning jogurtit tilkus märkmete, mille ma olin lauale jätnud.

„Oih,“ ütles Kara, võttis köögipaberi lehe ja pühkis jogurti ära. „See jätab pleki. Loodetavasti pole see tähtis.“

Alice oli ehmunud. „Vabandust, issi.“

„Pole midagi.“ Andsin tütrele musi ja panin ta sülest maha, võttes seejärel paberid kätte. Pealmisel lehel oli jogurtist jäänud kleepuv plekk. Pistisin paberid kaante vahele ja pöördusin Kara poole. „Pean minema hakkama.“

Ta tuli minu kannul esikusse, kus oli mu kott. Põimisin käed tema ümber. Tema juuksed lõhnasid vanilli järele.

„Helistan pärastpoole. Siis peaksin täpsemini teadma, kaua ma ära olen. Loodetavasti ainult paar ööd.“

„Sõida ettevaatlikult,“ ütles ta.

Olime mõlemad minu kodust äraolemisega harjunud. Olin riigi üks vähestest kohtuantropoloogidest ja minu töö oli selline, et pidin minema sinna, kus leiti surnukehasid. Viimastel

aastatel olin lisaks Suurbritanniale käinud abistamas ka juurd-lusi välismaal. Minu töö oli tihti sünge, aga alati vajalik, ning ma tundsin uhkust oma oskuste ja leviva maine üle.

See ei tähendanud, et mulle oma töö see osa meeldiks. Abikaasa ja tütre juurest lahkumine oli alati raske, ka kõigest paariks päevaks.

Astusin autost välja ja läksin ettevaatlikult üle porise rohu. Õhk lõhnas niiskelt, kanarbiku ja heitgaaside järele. Läksin pagasiruumi juurde ja võtsin sealt karbist ühekordse kaitseülkonna. Tavaliselt anti see ka politsei poolt, aga mulle meeldis enda oma. Tõmbasin luku kinni ja võtsin alumiinium-mist kohvri, kus olid mu töövahendid. Viimase ajani olin kasutanud kriimulist kohvrit, aga Kara oli mind veennud, et pean jätma rohkem professionaalse konsultandi ja vähem rändkaupmehe mulje.

Tal oli õigus nagu ikka.

Kui ma patrullautode vahelt minema hakkasin, sõitis parklasse veel üks auto. Erkkollane värv pidanuks olema piisavaks vihjeks, aga olin liiga oma mõtetes, et sellele tähele-panu pöörata, kuni keegi hõikas.

„Jõudsid kohale, jah?“

Vaatasin selja taha ja nägin autost väljumast kahte meest. Üks neist oli väikest kasvu ja kitsa näoga. Ma ei tundnud teda, see-eest tundsin ära temaga kaasas oleva noorema mehe. Pikk ja kena välimusega, liikus enesekindlalt nagu sportlane, laiad õlad kõikusid talle omaselt uhkeldavalt kõndides. Ma polnud arvanud, et kohtan siin Terry Connorsit, aga autot nähes oleksin pidanud taipama. Silmatorkav Mitsubishi oli tema au ja uhkus, väga erinev raskete isikuvastaste kuritegude üksuse tavapärastest märkamatuist sõidukitest.

Naeratasin, ehkki mind tabasid vastakad tunded, nagu alati temaga kohtudes. Kuigi võõraste politseinike keskel oli

tore tuttavat nägu näha, oli Terry ja minu suhtlus olnud algusest peale kuidagi ebamugav ning see tunne polnud päriselt kuhugi kadunud.

„Ma ei teadnud, et sina juurdluses osaled,“ ütlesin ma, kui nad lähemale tulid.

Ta naeratas ja põselihased liikusid nätsu närides nagu alati. Ta oli pärast meie viimast kohtumist veidi alla võtnud, nii et kandiline lõug tundus esiletungivam. „Olen vanemuurija asetäitja. Kes sinu arvates sind soovitas?“

Ma ei lasknud naeratusel kustuda. Kui ma Terry Connorsiga esimest korda kohtusin, oli ta uurija Suur-Londoni politseis, aga me ei kohtunud töö kaudu. Tema abikaasa Deborah oli käinud samas rasedate kliinikus, kus Kara, ja neist olid sõbrad saanud. Terry ja mina olime alguses teineteisesse ettevaatlikult suhtunud. Peale tööalase seose polnud meil suurt midagi ühist. Tema oli ambitsioonikas ja äärmiselt võistlushimuline, nagu innukas sportlane, kelle jaoks karjäär oli järjekordne staadion, kus hiilata. Tema enesekindlus ja ego käisid vahel närvidele, aga mulle edasi suunatud juurdluste edukas lahendamine ei olnud meile kummalegi halba teinud.

Ja siis, veidi enam kui aasta eest, üllatas ta kõiki sellega, et lahkus Suur-Londonist. Ma ei saanudki teada, mis põhjusel. Olin kuulnud, et Deborah tahtis olla Exeteris vanematele lähemal, aga Londoni pingelise politseitöö väljavahetamine Devoni vastu oli tundunud Terry-suguse mehe puhul arusaamatu.

Viimati kohtusime vahetult enne nende kolimist. Olime neljakesi õhtust söömas käinud, aga see oli olnud kohmetu. Terry ja tema abikaasa vahel oli kogu õhtu vältel tunda vaevu varjatud pingeid ning kui õhtu läbi sai, oli see kergendus. Ehkki Kara ja Deborah üritasid pärast sidet hoida, oli ka nende suhtlus ära vajunud, ja ma polnud seitsaadik Terryga kohtunud ega ka telefonis rääkinud.

Aga ilmselgelt läks tal hästi, kui ta oli nii tähtsa juurdluse vanemuuriija asetäitja – oleksin arvanud, et selline vastutus antakse mõnele tähtsama positsiooniga politseinikule kui seda on uurija. Kuna Terry pidi olema tõsise surve all, polnud ime, et ta oli alla võtnud.

„Mõtlesingi, kust Simms mu nime sai,“ vastasin ma. Ehkki olin akrediteeritud politseikonsultant, sain ma peamiselt tööd soovitude kaudu. Parem oleks muidugi olnud, kui antud juhul poleks soovitajaks olnud Terry Connors.

„Kiitsin sind kõvasti, nii et ära mind alt vea.“

Summutasin ärrituse. „Annan endast parima.“

Ta viitas põidlagaga temaga kaasas oleva lühema mehe suunas. „See on konstaabel Roper. Bob, see on David Hunter, kohtuantropoloog, kellest ma sulle rääkisin. Ta oskab kõdunevate laipade kohta rääkida rohkem, kui sa teada tahaksid.“

Konstaabel naeratas. Tal olid tubakast kollased puseriti hambad ja läbinägev pilk. Ta noogutas ja tema poolt kandus minuni odava odekolonni vänge lõhn.

„See peaks teile hästi sobima.“ Roper kõneles ninahäälele, aktsent oli äratuntavalt kohalik. „Eriti siis, kui asi on selles, mida me arvame.“

„Me ei tea veel, kas on,“ ütles Terry talle järsult. „Mine sa ees, Bob. Tahan Davidiga rääkida.“

Selline käitumine oli peaaegu ebaviisakas. Teise mehe pilk karmistus, ent naeratus püsis.

„Jah, boss.“

Terry vaatas talle hapul ilmel järele. „Ole Roperiga valvas. Ta on vanemuuriija lemmik. On nii sügaval Simmsi taskus, et võiks tema mune sügada.“

Mulle tundus, et tegemist on isiklikku laadi konfliktiga, aga Terry jageles alati teistega. Ja ma ei kavatsenud nende

omavahelistesse asjadesse sekkuda. „Kas surnukeha osas on mingeid kahtlusi?“

„Ei ole. Kõik loodavad, et see on üks Monki ohvritest.“

„Mida sina arvad?“

„Pole aimugi. Sellepärast sina siin oledki. Ja see tuleb õigesti teha.“ Terry tõmbas sügavalt hinge ja mulle tundus, et ta on pinges. „Igatahes, tule siia poole. Simms on seal, nii et ära lase tal oodata.“

„Milline ta on?“ küsisin ma, kui hakkasime kõndima treilerite ja teisaldatavate majakeste poole.

„Nalja ei mõista. Teda pole mõistlik välja vihastada, aga loll ta pole, seda ma ütlen. Tead, et ta oli esialgse mõrva-juurdluse vanemuurija?“

Ma noogutasin. Simms oli saanud tuntuks eelmisel aastal sellega, et tabas Jerome Monki. „See ei teinud tema karjäärile kindlasti halba?“

Mulle tundus, et Terry naeratus oli pisut kibestunud. „Võib ka nii öelda. Räägitakse, et tal on mõne aasta pärast sihikul peakonstaabli abi ametikoht. See siin võib olla tema jaoks määravaks teguriks, nii et ta ootab tulemusi.“

Ta pole ainuke, mõtlesin ma Terryt silmitsedes. Temast kiirgas peaaegu käegakatsutavat närvilist energiat, ent see polnud üllatav, kui ta oli sellise üldsuse tähelepanu köitva juhtumi vanemuurija asetäitja.

Jõudsime teisaldatavate majakeste juurde. Need olid toodud maanteelt kulgeva tee äärde. Neid ühendasid omavahel jämedad mustad kaablid ja uduses õhus oli tunda põrisevatest generaatoritest kerkivat diislihaisu. Terry peatus treileri juures, kus asus juurdlusruum.

„Simms on haua juures. Kui ma õigeks ajaks tagasi jõuan, lasen sul endale dringi välja teha. Me ööbime samas kohas.“

„Kas sa ei tulegi?“ küsisin ma üllatunult.

„Hauad on kõik ühesugused.“ Ta üritas jätta ükskõikset muljet, aga see ei õnnestunud eriti. „Tulin ainult pabereid võtma. Mind ootab ees pikk sõit.“

„Kuhu?“

Terry kopsis ninakülge. „Pärast räägin. Soovi mulle edu.“

Ta marssis juurdlusruumi trepist üles. Arutlesin, miks ta edu vajab, aga mul oli tol hetkel muud mõtetes.

Pöördusin ja vaatasin üle raba.

Uduga kaetud viljatu maa laius minu ees. Puid ei olnud, laiguti vaid tumedad okkalised astelhernepõõsad. Kevad oli veel kaugel ja siin-seal oli kanarbiku, kivide ja tiheda kareda rohu keskel näha talvest pruunide sõnajalgade ja kilpjalgade laike. Tee pealt vaadates laskus maapind kergelt allapoole ja kerkis siis taas pikalt. Mõnesaja meetri kaugusel oli madal kohmakas kivimoodustis, mida Simms oli maininud.

Must kalju.

Dartmooris oli teisigi, muljetavaldavaid kaljusid – rabas siin-seal kerkivad kivirahnud, mis meenutasid vistrikke –, aga Musta kalju tuulest vormitud piirjooned olid taeva taustal eksimatult äratuntavad. See paiknes madala valli peal, lai ja madal torn, nagu oleks lamedad kivirahnud ladunud üksteise otsa hiiglaslik laps. See ei olnud mustemat värvi kui teised kaljud, nii et ehk oli see nimi pandud mingisuguse sünge minevikusündmuse järgi. See kõlas siiski sobivalt ähvardavalt, just selline detail, millest ajakirjanikud rõõmsalt kinni haaraksid.

Eriti kui see on Jerome Monki surnuaed.

Pärast Simmsi telefonikõnet olin ma internetist selle juhtumi kohta põhjalikumalt uurinud. Monk oli olnud iga ajakirjaniku unistus. Heidik ja üksik hunt, kes elatas end juhutöödest, salaküttimisest ja vargustest, orb, kelle ema suri sünnitusel, mille peale mõned kõmulehed väitsid, et ema oli

tema esimene ohver. Monki kirjeldati tihti kui mustlast, aga see polnud tõsi. Ehkki ta oli elanud suure osa elust Dartmoori kandis matkaautos, olid kohalikud mustlased teda tõrjunud samamoodi nagu ülejäänud ühiskond. Etteaimamatu ja hirmutavate agressiivsushoogudega, nii et isiksus vastas tema välimusele.

Kui keegi üldse mõrvari moodi välja nägi, siis Monk.

Ebanormaalselt tugevana oli ta füüsiliselt groteskne, ebard. Fotodel ja videotel tema kohtuprotsessist oli mehemürakas, kelle kiilaspea all olid sügaval asetsevad silmad ja morn ilme. Tema mustad seasilmad läikisid nagu nukul suu kohal, mis oli justkui pidevalt irves. Veelgi häirivam oli lohk tema laubal, nagu oleks savi sisse vajutatud tohtu põial. Seda oli ebameeldiv vaadata, selline vigastus, mis pidanuks olema surmav.

Enamiku meelest oli kahju, et see polnud olnud.

Ja kõige šokeerivam polnud siiski tema kuritegude olemus, ehkki seegi oli kohutav. Kõige hullem oli sadistlik nauding, mida talle oli pakkunud Dartmoori piirkonnast haavataivate ohvrite välja valimine. Esimene, Zoe Bennett, oli olnud tumedate juustega ilus seitsmeteistaastane tütarlaps, modellihakatis, kes ei jõudnud ühel öhtul ööklubist koju. Kolm öhtut hiljem kadus teine tüdruk.

Lindsey Bennett, Zoe' identne kaksikõde.

See, mis oli olnud tavaline kadunud isiku juurdlus, sai järsku esilehe uudiseks. Mitte keegi ei kahelnud selles, et süüdlane on sama isik, ja kui prügikastist leiti Lindsey käekott, mis kustutas lootuse, et õed on veel elus, tekkis avalikkuses pahameeletorm. Niigi hull, kui perekond peab korra sellist leina taluma, aga kaks korda? Ja veel kaksikud?

Kui lisaks kaksikõdedele kadus kena tumedapäine üheksateistkümnendaastane Tina Williams, tõi see muidugi kaasa

hulga valehäireid ja hüsteeriat. Korraks tundus, et politseil on niidiots – valge sedaan valvekaamerate salvestusel ja tunnistajate sõnul piirkondades, kus viimati nähti Lindsey Bennetit ja Tina Williamsit.

Siis tappis Monk neljanda ohvri ja kinnistas oma mainet koletisena. Kahekümne viie aastane Angela Carson oli teistest vanem. Vastandina teistele polnud ta ei tumedapäine ega ka ilus. Ja lisaks oli üks oluline erinevus.

Ta oli kurttum.

Pärastpoole kirjeldasid naabrid Monki naermas, kui ta Angelat naise korteris vägistas ja surnuks peksis. Kui kaks politseinikku, kes hädaabikõnele reageerisid, korteri ukse sisse löid, leidsid nad Monki koos Angela surnukehaga segi pööratud magamistoast, ise üleni verine ja hullunud. Politseinikud olid suurt kasvu mehed, ometi oli Monk mõlemad oimetuks pekstud ja siis öhe kadunud.

Ja seejärel ka maamunalt.

Ehkki sellele järgnes Suurbritannia ajaloo üks ulatuslikumaid otsinguid, ei olnud Monkist jälgegi. Samuti mitte Bennettite kaksikutest ega Tina Williamsist. Otsingute tulemusena leiti Monki matkaaauto alt Zoe Bennettile kuulunud hari ja huulepulk, aga mitte tüdrukuid. Alles kolm kuud hiljem nähti Monki uuesti ühel kõrvalteel keset Dartmoori. Räpane ja haisev mees polnud vahistamisel vastu hakanud ega ka oma kuritegusid eitanud. Kohtus oli ta tunnistanud end süüdi neljas mõrvas, ent keeldus avaldamast seda, kus ta oli end varjanud või mida kadunud tütarlaste surnukehadega teinud. Levinud teooria oli see, et ta mattis nad rappa ja kadus siis ise sinnasamasse. Aga Monk vaid muigas põlglikult ja vaikis.

Kui mõrtsukas oli trellide taga, kaotas avalikkus loo vastu suurema huvi, kadunud tütarlapsed olid lihtsalt järjekordsed ohvrid, kelle saatus jäi teadmata.

See võis nüüd muutuda.

Pruunis rabas seisis majakana erksinine kriminalistide telk. See asus maanteest ja kivimoodustisest umbkaudu sama kaugel, veidi eemal konarlikust teerajast, mis neid kahte omavahel ühendas. Seisin hetke uduvihma käes, hingasin sisse märja turba rammusat lõhna, arutledes, mis mind telgis ootab.

Siis hakkasin mööda teerada selle poole minema.

2

Teeraja keskpaigast kuni kriminalistide telgini oli tekitatud politseilindist koridor. Raba oli paljudest jalgadest poriseks trambitud ja mu saapad tekitasid lirtsuvat heli, kui ma paralleelselt kulgevate laperdavate lintide vahel kõndisin. Ala telgi ümber oli sisse piiratud ja vormiriietes politseinik koeraga seisis ukseava juures valves. Ta tammus jalalt jalale, et sooja saada, ning Saksa lambakoer jälgis minu lähenemist.

„Olen peainspektor Simmsi juurde,“ ütlesin ma kergelt hingeldades.

Enne kui politseinik vastata jõudis, lükati telgi kate eest ja avause ilmus keegi mees. Ta oli umbes neljakümnene, aga tundus, nagu üritaks ta jätta vanemat muljet. Tema nägu oli erakordselt sile ja justkui selle ilmetuse kompenseerimiseks oli ta kasvatanud endale vuntsid, mis andsid talle sõjaväelase välimuse. Valge kaitseülikond ei sobinud talle mingil põhjusel. Mees lükkas kapuutsi peast ja mustad juuksed olid selle all jäänud nii siledaks, nagu oleksid need pähe vormitud.